

Kína szerepe az első világháborúban

2017 szeptember 04. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Az elfelejtett szövetséges...

A második világháború kapcsán valószínűleg már mindenki hallott a csendes-óceáni hadszíntér legfontosabb eseményeiről. Ugyanez azonban korántsem mondható el az első világháború eseményeiről, pedig a két nagy távolkeleti ország – Kína és Japán – már a háború kezdetétől fogva jelentős szerepet vállalt az antant hadigépezetében. A két ország erőfeszítéseit azonban meglehetősen eltérő mértékben jutalmazták, ami aztán alapvetően új irányba

fordította a kínai történelem menetét.

A kínai Csing-dinasztia birodalma közel háromszáz éven keresztül volt a Távols-Kelet meghatározó nagyhatalma. Az egykor tekintélyes, ám a 19. században az európai befolyás növekedésével párhuzamosan folyamatosan gyengülő állam nagyhatalmi státusza 1895-ben hivatalosan is megszűnt. Az első kínai-japán háború a Meidzsi-reformok eredményeképpen modernizált japán haderejével ért véget, és a simonoseki béke egyértelműen jelezte: a térség ura immáron Japán lett. Kína hatalmas kártérítést volt kénytelen fizetni, valamint le kellett mondania Tajvanról és a Koreai-félsziget felett gyakorolt befolyásáról is.

A következő években az európai nagyhatalmak kihasználták Kína válságos állapotát és számos partmenti kikötővárost vontak irányításuk alá. Így született meg például 1901-ben a bokszerláadás leverését követően az Osztrák-Magyar Monarchia egyetlen gyarmata, a tiencsini koncessziós terület is. A világtörténelem alakulásában azonban meghatározóbbnak bizonyult a németek térnyerése: a rohamosan erősödő és gyarmatokra ácsingózó állam 1897-ben megszállta Santung tartomány gazdag kikötővárosát, Csingtaót.

A távol-keleti és csendes-óceáni német gyarmatok megszerzésének vágya a térség mindkét nagy államát – Kínát és Japánt – az antant oldalára húzta az első világháború idején. Japán már a háború első hónapjaiban hadat üzent a központi hatalmaknak, míg ezzel párhuzamosan Kína először semlegességét deklarálta 1914 augusztusában. Az 1912-ben a Csing-dinasztiát lemondató és a Kína feletti hatalmat köztársasági elnökként magához ragadó Jüan Si-kaj azonban titkos tárgyalásokat kezdett a brit kormányval.

Jüan Si-kaj 50 ezer kínai katonát ajánlott fel annak reményében, hogy miután hadserege visszafoglalja Csingtaót a németektől, a szövetségesek elismerik majd országa területi integritását. A britek ekkor azonban még nem tartottak igényt a kínai szerepvállalásra, ami elhozta a világháború első sorsfordító momentumát Kína szempontjából: a már hadban álló japánok nem késlekedtek kihasználni a lehetőséget és maguk foglalták el Csingtao városát, amelyet egészen a háború végéig meg is tartottak – megvetve ezzel lábukat a kínai szárazföldön és alapot teremtve ezzel a következő évtizedekre a folyamatosan terjeszkedéshez.

1916-ban a rohamosan növekvő háborús veszteségek hatására, a britek változtattak korábbi álláspontjukon és immár szívesen látták volna a felajánlott kínai katonákat a frontokon. A japán kormány azonban következetesen a kínai szerepvállalás ellen foglalt állást az antanthatalmak körében, így a hivatalos hadbalépés ezúttal is elmaradt.

Jüan Si-kaj azonban megtalálta a módját, hogy mégis csatlakozzon az antant hadigépezetéhez: 1916 utolsó hónapjaitól kezdve Kína tízezres nagyságrendben hajóztatta át embereit Angliába és Franciaországba, ahol a legkülönbözőbb feladatokat látták el. Gyárakban és hajókon dolgoztak, részt vettek a hadianyag szállításában, tankokat javítottak és lövészárkokat ástak. Hivatalos adatok szerint Franciaországban 37 ezer, míg az Egyesült Királyságban 94 500 kínai munkás járult hozzá a háborús erőfeszítésekhez, jelentősen enyhítve ezzel az antant hátszágainak egyre súlyosbodó munkaerőhiányát.

Japán mindeközben továbbra is saját érdekei érvényesítésére törekedett. 1915-ben, Csingtao elfoglalását követően egy új szerződést kényszerített a kínai kormányra, „21 követelés” néven. Ennek jegyében Japán további szárazföldi területeket kapott Kínától egyrészt Mandzsúriában, másrészt Santung tartományban. A kínaiak számára utóbbi veszteség volt a legfájóbb, hiszen Santung gazdag kulturális öröksége révén (többek között itt született egykor Konfúcius is) a „kínai civilizáció bölcsjének” számított.

Kína végül 1917 augusztusában üzent hadat Németországnak, miután még az év elején egy német tengeralattjáró elsüllyesztette a francia *Athos* hajót, a fedélzetén 500 kínai munkással. A közvetlen kínai szerepvállalást ekkor már az is lehetővé tette, hogy az antanthoz ugyancsak csatlakozó Egyesült Államok a kínaiak pártját fogta Japánnal szemben a csendes-óceáni térségben.

Bár a kínai „munkáscsapatok” a legnagyobb és leghosszabb ideig szolgáló nem-európai egységek voltak a háborúban, a háborút lezáró békekonferencián Kína nem ülhetett le egyenlő félként a tárgyalóasztalhoz. Míg Japán 5 delegálttal vett részt a tárgyalásokon, addig Kína mindössze két helyet kapott. A távol-keleti ügyekben sok esetben járatlan európai diplomaták – akik sokan például nem is voltak tudatában a „21 követelés” japánok általi kikényszerítésének –, inkább a japán érdekeket támogatták, így többek között elismerték Santung tartomány Japánhoz történő csatlakozását is.

A versailles-i békeszerződés hatalmas elégedetlenséget váltott ki a kínai társadalom minden rétegében. A küldöttség – a kormány utasítása ellenére – nem is volt hajlandó aláírni a békét, míg Pekingben diáktüntetések

kezdődtek, amelyekből hamarosan kinőtte magát a Május 4-e mozgalom. Santung elvesztése általános bizalmatlanságot szült az európaiakkal szemben és nagyban hozzájárult ahhoz, hogy egyre nagyobb tömegek fordultak a szárnyait bontogató kommunista mozgalom felé.

www.tutiblog.com

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló